

Advies

Sectorraad Kunsten en Erfgoed
30 april 2021

Advies bij het uitvoeringsbesluit Kunstendecreet

I. SITUERING

De Sectorraad Kunsten en Erfgoed van de Strategische Adviesraad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media werd op 2 april door Vlaams minister-president Jan Jambon om advies gevraagd over het ontwerp Besluit van de Vlaamse Regering tot uitvoering van het decreet over de ondersteuning van de professionele kunsten.

De sectorraad behandelde de adviesvraag in een daarvoor opgerichte werkgroep op 23 april 2021 en op zijn plenaire vergadering op 26 april 2021. Het advies werd via schriftelijke procedure gefinaliseerd.

II. ADVIES

Algemene bemerkingen

1. Heldere en consistente terminologie

1.1. Eigen opbrengsten

In artikel 1 van het uitvoeringsbesluit is er sprake van 'eigen opbrengsten', in tegenstelling tot het decreet (art. 15) en het uitvoeringsbesluit (art. 76) waar sprake is van 'eigen inkomsten'. De sectorraad vraagt om deze begrippen op elkaar af te stemmen en te verhelderen.

Ook het begrip 'subsidie' dient helder te worden omschreven in artikel 1. Het is onvoldoende duidelijk of bijvoorbeeld Tax shelter-inkomsten en subsidies uit het buitenland hiertoe behoren. De sectorraad pleit er voor om Tax shelter-inkomsten te categoriseren als eigen inkomsten.

1.2. Huishoudelijk reglement

De term 'huishoudelijk reglement' (art. 1) is verouderd, de sectorraad stelt voor om deze term te vervangen door 'intern reglement', conform de terminologie in de vennootschapswet.

1.3. Disciplines en subdisciplines

In artikel 1 wordt de term subdiscipline omschreven. De sectorraad vindt het goed dat er binnen de commissies gewerkt zal kunnen worden met subdisciplines (vb. binnen podiumkunsten: dans, theater, muziektheater,...). De verhouding tussen de disciplines en de subdisciplines is echter niet voldoende duidelijk. Hoe verhouden ze zich tot de disciplines tijdens het beoordelingsproces en de budgetverdeling? (vb. infodoorstroming van de subdisciplinaire commissies naar de disciplinaire commissie, budgetverdeling over de subdisciplinaire commissies, ...).

De sectorraad vraagt om deze vragen uit te klaren.

Artikel 3 van het uitvoeringsbesluit benoemt de disciplines: (1) podiumkunsten, (2) muziek, (3) beeldende kunsten, audiovisuele kunsten en fotografie, (4) architectuur en vormgeving en (5) transdisciplinaire en cross-sectorale kunsten.

De sectorraad pleit ervoor om ook 'mode' expliciet op te nemen als discipline, gezien deze categorie onvoldoende wordt afgedekt door de categorie vormgeving.

De sectorraad merkt ook op dat 'digitale kunst' - recent toegevoegd als nieuwe categorie binnen de Cultuurprijzen van de Vlaamse Gemeenschap - ontbreekt bij de disciplines in het Kunstendecreet. De terminologie wordt vandaag niet consistent gehanteerd doorheen het brede cultuurbeleid. Wat is digitale kunst? Kunnen alle disciplines ook een digitale vorm aannemen? De sectorraad vraagt om het containerbegrip te verduidelijken in het uitvoeringsbesluit.

1.4. Multidisciplinaire en transdisciplinaire initiatieven

De term 'Cross-sectorale Kunsten' staat in de nota aan de regering helder toegelicht. Het gaat om een term die niet gebruikelijk gehanteerd wordt in de sector; een goede en duidelijke communicatie naar het veld is als volgende stap uiterst belangrijk.

Het uitvoeringsbesluit maakt volgens de sectorraad nog onvoldoende duidelijk hoe er zal worden omgegaan met organisaties die rond meerdere disciplines actief zijn. Volgens de toelichting bij het besluit zullen aanvragers verschillende (sub)disciplines kunnen aanvinken, maar zullen zij voor een (disciplinaire?) beoordelingscommissie moeten kiezen? Hoe kunnen zij ervan uitgaan dat in de commissie die zij kiezen, de juiste expertise aanwezig zal zijn? Ook i.v.m. de andere (sub)disciplines die ze hebben aangevinkt stelt zich de vraag. Vele organisaties werken niet met een 'hoofddiscipline' en een 'bijkomende discipline', maar vullen beide disciplines gelijkwaardig in. Zullen zij aangeraden

worden om voor de beoordelingscommissie ‘transdisciplinair’ te kiezen? De omschrijving van ‘transdisciplinair’ in de nota staat hier echter in tegenspraak mee.

De sectorraad beveelt aan om het toewijzen van dossiers op een transparante manier te laten verlopen en te verhelderen.

De transdisciplinaire en cross-sectorale kunsten worden volgens het uitvoeringsbesluit beoordeeld door een specifiek daarvoor samengestelde beoordelingscommissie. In het geval van organisaties die meerdere disciplines bespelen op evenwaardige basis, kan de aanvrager slechts kiezen voor één discipline. Op die manier wordt de meerwaarde in een segment niet altijd mee in weging gebracht binnen een andere discipline. Indien er een budgettaire keuze wordt gemaakt in het kader van landschapszorg, is het gevaar dat dergelijke initiatieven niet ten volle worden gewaardeerd.

De sectorraad pleit voor een beoordelingscommissie transdisciplinair, multidisciplinair en cross-sectorale kunsten, met voldoende garanties dat de nodige expertise aanwezig is voor de beoordeling.

1.5. Functiespecifieke criteria

De termen die in de functiespecifieke criteria (art. 18) worden gebruikt, zijn niet allemaal even duidelijk. Binnen de verschillende sub-disciplines hebben bepaalde termen een andere betekenis of connotatie, waardoor de uiteindelijke bedoeling van het voorstel tot functie-specifieke criteria niet altijd even helder is:

- › De term ‘output’ roept vragen op. Alternatieven zijn: ‘resultaat’, ‘eindpunt’ of gewoon ‘het beoogde’.
- › De term ‘promotie’ heeft een eerder commerciële connotatie. Alternatieven zijn ‘bekendmaking’ of ‘werving’.
- › De term presentatiecontext is onduidelijk. Gaat het om een inhoudelijke context, een technische context, de infrastructurele context? In relatie tot publiek of in relatie tot de kunstenaar?

Om deze onduidelijkheden voor zowel de aanvrager als de beoordelaar te vermijden, lijkt een verfijning van de terminologie en het op een rij zetten in een overzichtelijk lexicon het aangewezen instrument. Dit lexicon wordt idealiter opgenomen bij artikel 3 (definities). De inhoudelijke uitwerking van het lexicon kan in het draaiboek worden opgenomen.

1.6. Experten

In het uitvoeringsbesluit worden de termen ‘pool van beoordelaars’, ‘voorzitters’ en ‘experten’ door elkaar gebruikt. Uit de toelichting van het Departement CJM heeft de sectorraad begrepen dat het steeds om experts gaat. Om verwarring te vermijden, stelt de sectorraad voor om consequent, en waar het kan de gebundelde term ‘experten’ te hanteren.

2. Draaiboek

De bepalingen in het draaiboek vormen de basis voor aanvragers en beoordelaars. Duidelijkheid over de inhoud van het draaiboek is essentieel. De communicatie gebeurt idealiter in een vroeg stadium zodat iedereen op de juiste manier met de juiste terminologie van start kan gaan. Om rechtsonzekerheid te vermijden worden laattijdige bijstellingen best beperkt gehouden. De sectorraad stelt voor om de timing van het draaiboek op te nemen in het uitvoeringsbesluit. Een helder en bevattelijk draaiboek is ook nodig voor de opleidingen van de beoordelaars.

De sectorraad stelt voor om de adviescommissie een expliciete eindverantwoordelijkheid toe te wijzen bij de uitwerking van het draaiboek. In tegenstelling tot het verleden schrijft het uitvoeringsbesluit deze rol toe aan de administratie, maar de achterliggende motivering hiervoor is onduidelijk.

De groepering van dossiers verloopt via een op dit moment niet gecommuniceerde methode. De groepering is echter van wezenlijk belang in het kader van de gesloten enveloppes per discipline. De sectorraad ziet bij de uitwerking hiervan een rol weggelegd voor de adviescommissie Kunsten i.h.k.v. methodologie en opvolgingstraject (kwaliteitsbewaking).

Na lezing van het uitvoeringsbesluit is de beoordelingsprocedure nog onduidelijk. Ook de parameters voor budgetverdeling tussen de disciplinecommissies zijn op dit moment zeer vaag. Het draaiboek zou hier duidelijkheid kunnen bieden, en de haalbaarheid beter kunnen laten inschatten. Er is nood aan een heldere en transparante berekening. Een open communicatie hierover kan ten dienste staan van zowel beoordelaars als de sector.

De sectorraad vraagt minstens duidelijkheid over:

- De totstandkoming van een beslissingsvoorstel in de disciplinaire commissie.
- De verhouding tussen de disciplinaire commissie en de subdisciplinaire commissies.
- De relatie tot de verdeling van de budgetten. De budgetverdeling is namelijk op disciplinair niveau, maar zal er een verdeling komen op subdisciplinair niveau? Indien er bijvoorbeeld binnen de discipline podiumkunsten voor de subdiscipline dans uitzonderlijk veel positief beoordeelde dossiers zijn, hoe zal dan de verdeling met de subdiscipline theater zijn op vlak van budget? Wie hakt de knopen door voor de discipline podiumkunsten over de subdisciplines heen?

Het decreet en bijhorend uitvoeringsbesluit moeten de komende jaren een basis bieden voor nieuwsoortige projecten. De werkwijze en beoordelingsprocedure moet helder worden vormgegeven in het draaiboek.

3. Opleiding

De sectorraad is tevreden dat het voorzien van opleidingen in het uitvoeringsbesluit is opgenomen. De omschrijving is echter niet voldoende duidelijk; de opleidingen zijn alleen voorzien voor de experts en voorzitters die worden aangesteld in de beoordelingscommissies. Waarom is er geen opleiding voorzien voor de hele pool? We pleiten ervoor dat alle leden van de pool, alle experts dus, deze opleiding volgen. Ook is er nood aan een vervolgtraject, zodat ook later 'opfrissingsopleidingen' en 'verdiepingsopleidingen' gegeven worden. Ook bij de leden van de administratie die de dossiers

opvolgen (waaronder alle secretarissen) is een doorgedreven kennis (in casu van de zakelijke aspecten van het kunstenveld) een pluspunt.

4. Onderbouw percentages en grensbedragen

De sectorraad plaatst vraagtekens bij de vastgelegde bedragen, percentages en de berekeningsbasis; welke scenario's werden vooraf bekeken? Waar is deze verdeling op gebaseerd? De raad is benieuwd naar de achterliggende argumentatie en onderbouw van deze percentages en bedragen. Indien gemiddelden gehanteerd werden, ontstaat er in sommige gevallen een scheeftrekken van de cijfergegevens.

De sectorraad pleit voor een grondige analyse van de impact na een eerste subsidieronde. Indien nodig moet hier een bijsturing gebeuren.

Concreet verwijst de sectorraad naar volgende bepalingen:

- › Percentage voor de kortlopende subsidies ten opzichte van de werkingssubsidies (art. 6)
Het effectieve percentage voor kortlopende subsidies moet meer zijn dan een symbool, maar een doordacht beleidsinstrument dat het belang van de kunstensector vooropstelt.
- › Artikel 27: Maximumbedragen en aantal beurzen (art. 27, art. 28, art. 29, art. 42, art. 50, art. 56)

Artikelsgewijs advies

1. Budgetverdeling (art. 6 – 8)

Algemeen

De werkingssubsidie voor twee beleidsperiodes zullen een deel van het budget van de dynamische ruimte innemen. De sectorraad wijst in dit kader op de impact van deze extra categorie op het totale budget en de budgetverdeling in zijn totaliteit. De raad vraagt om voldoende middelen te vrijwaren voor de verschillende subsidielijnen binnen het decreet. De extra ambities binnen het decreet, vergen ook extra budgettaire inspanning om de dynamische ruimte te vrijwaren.

De sectorraad merkt ook op dat beoordelingscommissies geen ranking van de dossiers meer zullen voorleggen. Het is daardoor onduidelijk hoe de budgetverdeling zal verlopen indien de middelen ontoereikend zijn om alle positief beoordeelde dossiers te honoreren. De raad is bezorgd over deze werkwijze en wijst op de belangrijke rol van de beoordelingscommissies en de landschapscommissie hierin.

Artikel 7: Budgetverdeling per discipline

Artikel 7 van het uitvoeringsbesluit stelt:

“Voor de bepaling van het beschikbare budget per discipline, vermeld in artikel 85, §1, derde lid van het Kunstendecreet, bezorgt de administratie een voorstel aan de minister.

Dit voorstel wordt opgemaakt na indiening van de aanvragen voor de subsidie-instrumenten, vermeld in artikel 85, §1, eerste lid van het Kunstendecreet en houdt rekening met de volgende parameters:

1° historiek van de budgetten per discipline en per subsidie-instrument;

2° gevraagde subsidiebedragen per discipline en per subsidie-instrument;

3° elementen uit de strategische visienota, vermeld in artikel 5, §2 van het Kunstendecreet.

De minister beslist over het beschikbare budget per discipline.”

De minister stelt in zijn Strategische Visienota Kunsten de vraag of bepaalde sectoren, genres of disciplines over- of ondervertegenwoordigd zijn. Dit lijkt in conflict te staan met de eerste parameter waarbij de historiek van budgetten mee in rekening wordt gebracht.

De verdeling over subsidie-instrumenten is volgens de sectorraad niet mogelijk. De bepaling van het beschikbaar budget per discipline voor de structurele werkingssubsidies houdt geen rekening met het feit dat er op dat moment nog geen correcte inschatting kan zijn van de grootorde van de projectaanvragen en de verdeelsleutel daarvan over de verschillende disciplines.

Artikel 8: Budget voor Landschapscommissie

De sectorraad is tevreden dat de toelichting bij het uitvoeringsbesluit benadrukt dat de landschapszorg voornamelijk door de beoordelingscommissies gebeurt. Het is essentieel dat de procesmatige werking van de beoordelingscommissies en de Landschapscommissie daarbij helder wordt uitgewerkt in het draaiboek (zie eerder bij ‘algemene opmerkingen’).

Tijdens de opleiding van de experts moet hun belangrijke rol voor het landschap en de landschapszorg naar voor worden geschoven. Idealiter kunnen de beoordelingscommissies een eigen visie rond het landschap uitwerken. Beoordelingscommissies moeten mee nadenken over het landschap en dienen hiervoor over de juiste tools te kunnen beschikken. Gelijkstemming over beoordelingscommissies heen - nog voor advisering - is essentieel.

De sectorraad verwijst naar mogelijke tools die de administratie kan aanreiken zoals bijvoorbeeld een gedegen opleiding, tekstuele afstemming en globale overzichten op meta-niveau (historisch en vergelijkend).

2. Commissies (art. 9-16)

Artikel 9: Samenstelling en benoeming van de pool

In artikel 9 van het uitvoeringsbesluit wordt gesteld dat de benoeming van de pool van experts blijft gelden zolang er geen nieuwe pool is benoemd. De sectorraad stelt vast dat er geen duidelijkheid is over het mandaat, de periode en de wissels: kunnen de leden voor meerdere periodes aangesteld blijven en gaat het om een volledige hersamenstelling? Op basis waarvan kan de pool 'hersamengesteld' worden door de minister? Is dat na een bepaalde periode, of zijn er andere redenen voor hersamenstelling? De sectorraad stelt voor om de timing en procedure te concretiseren in het uitvoeringsbesluit.

De parameters voor de benoeming in artikel 9 (indicatieve lijst voor de samenstelling) verduidelijkt niet of de expertise zich binnen de kunstdisciplines moet situeren. Bovendien zijn de parameters alleen van toepassing op de samenstelling van de pool van beoordelaars. Er is geen enkele garantie dat deze ook vertaald gaan worden op commissieniveau. De sectorraad pleit ervoor om deze parameters mee te nemen bij de samenstelling van disciplinaire en sub-disciplinaire commissies. Beter nog is om profielen en competenties op voorhand duidelijk te bepalen en in de oproep voor leden van de pool op te nemen.

Bij artikel 9, §1 3° wordt 'aanwezigheid van personen die de voorzittersrol kunnen opnemen' vermeld. Deze voorzittersrol is een term die niet gedefinieerd wordt. De rol van voorzitter maakt geen deel uit van het decreet, en duikt voor het eerst op in het uitvoeringsbesluit. De sectorraad stelt voor om deze term minstens op te nemen in de definitielijst.

Bij artikel 9, §1 4° stelt de sectorraad voor om te streven naar maatschappelijke én culturele diversiteit, door 'of' te vervangen door 'en'.

Artikel 13: Samenstelling van beoordelingscommissies

Het is niet duidelijk hoe de beoordelingscommissies worden samengesteld; zal er een verhouding vaste leden en wisselende leden worden bepaald? Indien er meerdere beoordelingscommissies zijn per subdiscipline is het van groot belang om te verduidelijken op welke manier dossiers worden gegroepeerd en toegewezen aan een beoordelingscommissie. Dat moet minstens helder uitgewerkt worden in het draaiboek, maar de principes kunnen best opgenomen worden in het uitvoeringsbesluit.

De sectorraad ziet hier ook een belangrijke rol weggelegd voor de adviescommissie, in het kader van kwaliteitsbewaking en methodologie. Vanuit zijn rol, kan de adviescommissie mee nadenken over de methode om tot evenwichtige samenstelling van de beoordelingscommissies te komen.

Het uitvoeringsbesluit verduidelijkt dat de voorzitter een methodologische, neutrale rol heeft, zonder stemrecht. Deze 'neutraliteit' wordt echter onvoldoende gedefinieerd: gaat het enkel om betrokkenheid bij dossiers? En wanneer is een voorzitter betrokken? En wat indien de voorzitter nauw betrokken is? Vanuit de objectieve rol van moderator lijkt het niet mogelijk om deze voorzittersrol te laten overnemen door een lid met inspraak. De voorzitter is objectief en heeft geen stemrecht, deze taak kan niet zomaar worden doorgeschoven. De spelregels moeten vooraf voldoende helder zijn. De sectorraad vraagt om ook te verwijzen naar de ethische code voor beoordelaars.

Het uitvoeringsbesluit stelt bovendien geen expertise voorop voor de voorzitter. De sectorraad pleit ervoor om in te schrijven dat de voorzitter voeling heeft met of kennis heeft van de sector.

[Artikel 14: Samenstelling beoordelingscommissie internationaal](#)

De administratie neemt zelf het voorzitterschap op van de beoordelingscommissie internationale presentatieprojecten, dit is nieuw. Deze uitzondering wordt beargumenteerd vanuit de nauwe betrokkenheid van de administratie. De sectorraad pleit ervoor te uniformiseren en geen uitzonderingsregel in de voeren en stelt dat de administratie ook informatie en onderbouw kan aanleveren, zonder zelf de voorzittersrol op te nemen.

[Artikel 16: Samenstelling Landschapscommissie](#)

De Landschapscommissie bestaat uit minimum vijf experts met stemrecht en een voorzitter. De Landschapscommissie moet kennis hebben van het volledige veld.

Er is nood aan een divers en hybride team met voldoende kritische massa om elementen van diversiteit (voeling met subdisciplines o.a.) mee te nemen, de heterogeniteit van het landschap te vatten, intersubjectiviteit te bevorderen en politieke sturing te vermijden.

3. Beoordeling en criteria (art. 17-20)

[Artikel 18 Functiespecifieke subcriteria](#)

De sectorraad vraagt verduidelijking omtrent de gehanteerde termen bij de functie-specifieke criteria (zie punt 1 bij algemene opmerkingen). Om de gelijkwaardigheid van de functie-specifieke criteria te benadrukken, stelt de sectorraad voor om geen nummering te hanteren.

Bij de functie participatie staat: *“kwaliteit van de participatieve concepten en methodieken met, indien relevant, aandacht voor maatschappelijke en culturele diversiteit”*.

De sectorraad constateert dat de aandacht voor maatschappelijk en culturele diversiteit enkel gekoppeld wordt aan de functie participatie. Bovendien staat ‘indien relevant’ vermeld, de sectorraad vraagt om in het uitvoeringsbesluit te concretiseren in welke gevallen deze diversiteit niet dient nagestreefd te worden.

4. Verantwoording en toezicht (art 25.-26)

[Artikel 25: Indiening verantwoording](#)

De sectorraad is tevreden met een hernieuwde vorm van toezicht. Om rechtsonzekerheid te vermijden, vraagt de raad om de concrete uitwerking een plaats te geven in het uitvoeringsbesluit.

In het uitvoeringsbesluit is er voor het eerst sprake van een jaarverslag. De concrete inhoud van deze term wordt niet gedefinieerd; gaat het om een jaarverslag van de totale werking of een

werkingsverslag? De sectorraad pleit in dit kader ook voor minimale planlast voor de sector, en stelt voor om ook een jaarverslag van de volledige werking, ook al is de werking die valt onder het Kunstendecreet daar slechts een deel van, te aanvaarden als verantwoording.

5. Beurzen (art. 27-33)

Algemeen

Beurzen zijn een belangrijk subsidie-instrument vanuit het oogpunt van de individuele kunstenaar. Het is een belangrijk instrument om experiment en vrij artistiek initiatief zonder enig vooropgezet doel te ondersteunen.

In de begeleidende nota worden projectsubsidies met de functie 'ontwikkeling' naar voor geschoven als een alternatief voor de beurzen indien een kunstenaar sociale rechten wil opbouwen. Dit is alleen realistisch indien de planlast voor projectsubsidies beheersbaar blijft. Individuele kunstenaars zonder steun ervaren vaak een te grote planlast voor een projectaanvraag. De sectorraad is benieuwd naar data over de goedkeuringsratio van dergelijke aanvragen.

De sectorraad benadrukt ook de nood aan heldere informatie; aanvragers moeten goed geïnformeerd worden over de voor- en nadelen van dit subsidie-instrument.

Artikel 31: Inhoud aanvraagdossier beurzen

Een aanvraag voor een beurs bewezen talent moet onder meer een beschrijving van het onderzoeks- of heroriënteringstraject, inclusief werkplan en begeleiding bevatten.

Een beschrijving van de begeleiding lijkt een niet relevant criterium voor een kunstenaar met bewezen talent. Een werkplan suggereert bovendien dat er arbeid is verricht en er beroepsinkomsten zijn, en dat er op die manier een belastingsplicht ontstaat, wat in tegenspraak is met het belastingvrij karakter van beurzen.

6. Projecten (art. 34-39)

Artikel 34: Indiendata projecten

De indiendata (15 maart en 15 september) zijn te weinig afgestemd op de werking van het kunstenveld. De beperking tot 2 indiendata per kalenderjaar zorgt voor beperkte indienkansen. Bovendien zijn de data niet afgestemd op het TaxShelter-systeem. De sectorraad merkt ook op dat de beperkte tijd tussen de indiendatum en de startdatum een laattijdig bijsturen (of afgelasting) bemoeilijkt en een goed zakelijk-financieel beleid hindert.

De sectorraad houdt ook een pleidooi voor meerjarige projectsubsidies. Het decreet laat meerjarige projectsubsidies toe, maar verduidelijkt niet dat dit ook mogelijk is voor (de opstart van) werkingen. Net deze verduidelijking is noodzakelijk om instroom in de werkingssubsidies mogelijk te maken.

Artikel 38: Inhoud verantwoordingsdossier projecten

Het uitvoeringsbesluit bepaalt dat de financiële verantwoording bestaat uit een overzicht van alle kosten en opbrengsten met betrekking tot het project. Betekent dit dat kostenbewijzen moeten aangebracht worden van alle kosten, niet enkel die voor het gesubsidieerde bedrag? Moet bijvoorbeeld ook de inbreng van een samenwerkingspartner worden verantwoord? Dit was tot op heden niet het geval en vergroot de administratieve werklast. De sectorraad wijst op de onduidelijkheid en vraagt uitklaring omtrent de inhoud van deze passage.

Indien de projectsubsidie niet hoger is dan 15.000 € bestaat de financiële verantwoording uit een verklaring op eer, zonder een uitgebreid overzicht van kosten en opbrengsten. Op deze manier verdwijnen deze kleinere projecten uit de monitoring. Het zou zinvol zijn dat monitoring van deze projecten mogelijk blijft, zonder extra planlast te willen opleggen.

In §2 wordt bepaald dat de verantwoording van een projectsubsidie aan een organisatie onder meer bestaat uit *“de specificatie van alle bezoldigingen, sociale lasten, vergoedingen, commissie- en erelonen, uitkoopsommen en voordelen in natura voor de personen die op artistiek, technisch, administratief of organisatorisch vlak hebben meegewerkt aan de uitvoering van het project;”*

Het is onduidelijk waarom deze verplichting niet van toepassing is op kunstenaars en kunstwerkers. Wat is de reden van dit verschil? Hier lijkt geen sprake van gelijkberechtiging. De sectorraad stelt voor om ook hier een grensbedrag te hanteren.

7. Residentiebeurzen (art. 40-49)

Algemeen

Het is voor de sectorraad niet duidelijk op welke manier de residentiebeurzen binnen de kortlopende subsidies een plaats zullen innemen. Hoe zal er met een eventuele budgetverdeling binnen de kortlopende subsidies worden omgegaan? Residentiebeurzen gaan niet enkel over de beurzen, maar ook over overeenkomsten met de residentieplekken. Welke budget kan/zal hiervoor voorzien worden?

8. Internationale presentatieprojecten (art. 56-62)

Artikel 58: Wijze van bepaling prioritaire regio's en landen

Artikel 58 van het uitvoeringsbesluit stelt:

“Ter voorbereiding van de bepaling van de prioritaire regio's en landen in de beleidsnota Cultuur of in de strategische visienota, vermeld in artikel 47, tweede lid van het Kunstendecreet, overlegt de administratie zowel met de relevante diensten binnen de overheid als met relevante organisaties binnen de kunstensector.”

De concrete werkwijze en procedure om de sector te betrekken wordt niet uitgewerkt. De sectorraad vraagt duidelijkheid en pleit voor een goede betrokkenheid van en communicatie naar de sector. Een

goede afstemming met andere relevante diensten/departementen is noodzakelijk (vb. CE, toerisme, buitenlands beleid,...), maar prioriteiten van andere departementen mogen het culturele en artistieke niet beperken.

9. Werkingssubsidies (art. 63-81)

Artikel 65: Inhoud aanvraagdossier werkingssubsidie

De sectorraad is tevreden dat er naast een papieren dossier ook een mondelinge toelichting mogelijk is. Dit zal mogelijks resulteren in een vermindering van replieken omdat onduidelijkheden vooraf kunnen worden uitgeklaard.

Het contactmoment tussen de commissie en de organisatie is echter niet helder geformuleerd. De methodologie is onduidelijk: worden de vragen ter plaatse gesteld of is er voorbereidingstijd voorzien? Gaat het om een voorstelling van de werking (toelichting) of een hearing (verdediging)? Het doel en de timing van het contactmoment zijn bepalend voor de concrete organisatie.

Bovendien is niet duidelijk of dergelijk contactmoment voor alle organisaties binnen de werkingssubsidies van toepassing is. Ook dit ziet de sectorraad graag uitgeklaard.

In het uitvoeringsbesluit is er sprake van een “vertegenwoordiger van de aanvrager”. Indien er diepgaande vragen worden gesteld, lijkt het niet evident om slechts één vertegenwoordiger af te vaardigen die zowel zakelijke als artistieke vragen kan beantwoorden.

De sectorraad dringt aan op een concrete definitie en uitwerking van het contactmoment, met openheid om meerdere vertegenwoordigers af te vaardigen. De sectorraad wijst ook op de verschillende werkwijze binnen decreten (vb. CE en SCvW). Good practices uit andere decreten kunnen inspiratie bieden voor het Kunstendecreet.

Artikel 66: Nadere bepaling goed bestuur, correcte vergoeding kunstenaars, fair practices en integriteit als beoordelingscriterium

Artikel 66 voorziet de aanstelling van een vertrouwenspersoon, binnen of buiten de organisatie, als aanspreekpunt voor kwesties rond integriteit op vlak van psychosociaal welzijn en grensoverschrijdend gedrag. De huidige omschrijving in het uitvoeringsbesluit en in de nota is echter niet conform de wet op het Welzijn.

Organisaties zijn verplicht om een preventieadviseur opgeleide psychosociale risico's (PAPSY's) aan te stellen. Meestal verloopt dit via een externe dienst. Daarnaast is het mogelijk maar niet wettelijk verplicht om 'vertrouwenspersonen' aan te stellen. Bij een vertrouwenspersoon kan een medewerker terecht voor een informele procedure indien hij een situatie van grensoverschrijdend gedrag (of andere...) wil melden en/of hier verdere actie in wil ondernemen. Deze rol wordt vrijwillig opgenomen door medewerkers vanuit een persoonlijk engagement en positie in de organisatie.

Indien een melder de stap wil zetten naar een formele procedure moet de vertrouwenspersoon de fakkel doorgeven aan de PAPSY.

De sectorraad stelt daarom voor om in het uitvoeringsbesluit te verwijzen naar de preventie-adviseur psycho-sociale risico's (PAPSY), als aanspreekpunt voor kwesties rond integriteit op vlak van psychosociaal welzijn, grensoverschrijdend gedrag, conflicten, geweld, pesterijen en stress op het werk en als adviseur voor preventieve acties. Het verplichten van een vertrouwenspersoon is echter wettelijk niet mogelijk en kan alleen als een te onderzoeken optie naar voor worden geschoven in het uitvoeringsbesluit.

[Artikel 68: Inhoud en behandeling van repliek](#)

Het uitvoeringsbesluit voorziet 15 dagen voor repliek na het bezorgen van het voorlopig advies. De sectorraad vraagt duidelijkheid of het om kalenderdagen of werkdagen gaat.

[Artikel 75: Toezicht op goed bestuur, fair practices en integriteit bij werkingssubsidies](#)

Hier wordt foutief verwezen naar art. 67. De verwijzing moet worden aangepast naar artikel 66.

[Artikel 76: Minimum % eigen opbrengsten en vergoeding medewerkers en kunstenaars](#)

Voor organisaties die inzetten op de functie presentatie of productie, al dan niet in combinatie met de functies participatie, ontwikkeling of reflectie geldt een minimum 20 % aan eigen opbrengsten. Organisaties die alleen inzetten op de functie participatie, ontwikkeling of reflectie dienen minstens 7,5 % aan eigen opbrengsten te verwerven.

Deze vereiste is niet voor alle actoren even evident en zal voor concrete problemen zorgen in het veld. Voor organisaties die verhoudingsgewijs weinig inzetten op presentatie of productie, is de drempel van 20% erg hoog. Het onderscheid tussen hoofd- en nevenfunctie heeft dus een grote impact op de organisatie. Er is geen enkele verwijzing naar de achterliggende motivering van deze percentages en de meerwaarde voor de sector en de overheid. De sectorraad pleit voor een genuanceerde toepassing van deze bepaling en vraagt een brede interpretatie van het begrip eigen inkomsten.

In het derde lid van het artikel wordt bepaald dat minimum 50% van de werkingssubsidie wordt ingezet voor de vergoeding van medewerkers en kunstenaars. De sectorraad wijst er op dat het bepalen van een percentage niet eenvoudig is zonder een definiëring van de doelgroep en de manier van verloning. Bovendien zal ook de schaalgrootte en organisatiestructuur van de organisatie voor onderlinge ongelijkheden zorgen.

Afsluitend stelt het artikel dat:

“Op de subsidievoorwaarden, vermeld in het eerste lid, is het pas-toe-of- leg-uit-principe van toepassing, op voorwaarde dat de motivering in het aanvraagdossier is opgenomen en door de Vlaamse Regering is goedgekeurd.”

Het is niet duidelijk waarom een goedkeuring van de Vlaamse Regering is vereist.

Artikel 81: Overgangsmaatregel bij intrekking van de erkenning van een kunstinstelling

Het uitvoeringsbesluit voorziet een overgangsmaatregel voor kunstinstellingen na intrekking van de erkenning. Waarom wordt deze overgangsmaatregel wel voor kunstinstellingen voorzien, maar niet voor organisaties met een werkingssubsidie? De sectorraad vraagt om de discussie over uitstroom en de nood aan een sociaal passief verder te voeren.

Artikel 83: Overgangsbepaling % eigen inkomsten

Hier wordt foutief verwezen naar art. 77. De verwijzing moet worden aangepast naar artikel 76.

III. Slot

De Sectorraad Kunsten en Erfgoed wil met voorliggend advies een constructieve inbreng aanreiken voor de verdere opmaak van het uitvoeringsbesluit.

In het eerst deel van het advies formuleert de sectorraad enkele overkoepelende aandachtspunten met betrekking tot de gehanteerde terminologie en stelt ze vragen bij de achterliggende argumentatie bij grensbedragen en percentages. Daarnaast formuleert de sectorraad ook aandachtspunten bij de opmaak van het draaiboek en de uitwerking van de opleiding. In het tweede deel van het advies wordt het ontwerpbesluit artikelsgewijs behandeld.

De sectorraad is steeds bereid tot verdere duiding en dialoog.

Namens de Sectorraad Kunsten en Erfgoed,

Bart Demuyt, voorzitter
Sigrid Bosmans, ondervoorzitter
Liesbeth Lemiëre, secretaris a.i.